

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

DOM

Afsagt den 26. august 2002 af Østre Landsrets 17. afdeling
(landsdommerne M. Lerche, Michael Dorn og Ole Dybdahl).

17. afd. nr. B-3542-01:

Camilla Lise Nystrøm

(Advokat Thomas Stigaard Hansen, e.o.)

mod

Patientskadeankenævnet

(Kammeradvokaten v/advokat Gitte Espensen).

Biintervenient:

KommuneForsikring A/S

(advokat Christina Neugebauer)

Sagen drejer sig om:

Denne deldom drejer sig om, hvorvidt sagsøgeren, Camilla Lise Nystrøm, omfattes af personkredsen i erstatningsansvarslovens § 8 ved eventuel tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevne.

Camilla Nystrøm kom den 16. november 1998 til skade (nerveskade i venstre arm) i forbindelse med anlæggelse af permanent kateter i en vene som led i dialyse på Københavns Amtssygehus i Herlev.

Sagsøgte, Patientskadeankenævnet, har anerkendt, at skaden er omfattet af lov om patientforsikring. Patientforsikringen har

den 1. august 2000 tilkendt Camilla Nystrøm erstatning og godtgørelse med 39.960 kr. med tillæg af renter, men har samtidig afslået at tilkende hende erstatning for tab af erhvervsevne. Patientskadeankenævnet har ved skrivelse af 12. juni 2001 tiltrådt, at Camilla Nystrøm ikke er berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne i anledning af behandlingsskaden den 16. november 1998.

Påstandene under sagen:

Sagsøgeren, Camilla Nystrøm, har under denne sag nedlagt påstand om, at Patientskadeankenævnet tilpligtes at anerkende, at hun er berettiget til erhvervsevnetabserstatning beregnet på grundlag af hendes samlede méngrad med fradrag af forudbestående mén, jf. erstatningsansvarslovens § 8.

Sagsøgte, Patientskadeankenævnet, har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært at sagen hjemvises til behandling hos de administrative myndigheder.

Biintervenienten, KommuneForsikring A/S, er efter retsplejelovens § 252 indtrådt i sagen til støtte for Patientskadeankenævnet.

Parterne har med rettens tiltrædelse efter retsplejelovens § 253 begrænset sagen til foreløbig kun at omfatte spørgsmålet om, hvorvidt Camilla Nystrøm som påstået af hende er omfattet af personkredsen i erstatningsansvarslovens § 8.

Patientskadeankenævnet har med støtte af KommuneForsikring A/S nedlagt påstand om, at Camilla Nystrøm ikke er omfattet af personkredsen i erstatningsansvarslovens § 8.

Hvis Camilla Nystrøm ikke findes omfattet af personkredsen i erstatningsansvarslovens § 8, er der enighed mellem parterne om, at der ikke er grundlag for at tilkende hende erstatning for erhvervsevnetab. Hvis Camilla Nystrøm findes omfattet af § 8, skal sagen tilbage til de administrative patientskademyndigheder, som herefter skal træffe afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne.

Camilla Nystrøm har fri proces med retshjælpsforsikring. Sagen er anlagt den 1. december 2001.

Sagsfremstilling:

Camilla Nystrøm, der er født den 3. maj 1970, har siden sit 14. år lidt af lupus erythematosus disseminatus (kronisk bindevævssygdom). Denne grundsygdom har i vidt omfang invalideret hende og har ført til svært reduceret nyrefunktion, som fra januar 1998 nødvendiggjorde dialysebehandling. Det var i forbindelse med anlæggelse af permanent kateter i en central vene som led i dialysen, at behandlingsskaden opstod den 16. november 1998. Den 30. marts 2000 fik Camilla Nystrøm foretaget en nyretransplantation.

Camilla Nystrøm afsluttede skolen i 10. klasse i 1988. Hun har ikke påbegyndt nogen uddannelse, men har siden februar 1989 arbejdet som ulønnet medhjælp/praktikant på Greve Dyrehospital. Hun arbejdede i begyndelsen ca. 20 timer ugentligt, men gik ret hurtigt ned til ca. 12 timer ugentligt. Fra januar 1998 har hun arbejdet 2 gange om ugen ca. 4 timer hver gang. Hun har egen 1-værelses lejlighed i Albertslund i nærheden af sin mor, som hun har tæt forbindelse med og ofte spiser hos. Hun bor alene. Camilla Nystrøm har aldrig haft lønnet beskæftigelse, men har fra sit 18. år levet af bistandshjælp, indtil hun med virkning fra januar 1993 har fået mellemste førtidspension.

Behandlingsskaden har medført kraftnedsættelse, smerter og øget træthed i venstre skulder og arm, således at hun også har føleforstyrrelser i venstre hånd med bl.a. vanskeligheder med finere funktioner i venstre hånd.

Patientforsikringen har ved afgørelse af 1. august 2000 anset behandlingsskaden i venstre arm og hånd for stationær den 1. juli 1999 og har fastsat Camilla Nystrøms varige mén som følge af skaden til 8 %. Godtgørelsen for svie og smerte er skønsmæssigt fastsat til 15.000 kr., og méngodtgørelsen efter erstatningsansvarslovens § 4 er udmålt til 24.960 kr. Erstat-

ningsfastsættelsen vedrørende disse poster er ikke omtvistet under sagen. Derimod klagede Camilla Nystrøm til Patientskadeankenævnet over afslaget på erstatning for tab af erhvervsevne i forbindelse med behandlingsskaden. Hun henviste til, at hun før skaden udnyttede sin resterhvervsevne som frivillig hjælp på et dyrehospital. Erhvervsevnetabet skal derfor efter hendes opfattelse beregnes på baggrund af erstatningsansvarslovens § 8.

Ved skrivelse af 12. juni 2001 tiltrådte Patientskadeankenævnet den påklagede afgørelse. Af ankenævnets afgørelse fremgår bl.a.:

"Begrundelsen for afgørelsen:

Ifølge patientforsikringslovens § 5, stk. 1, fastsættes godtgørelse og erstatning efter reglerne i erstatningsansvarsloven.

I relation til erstatning for tab af erhvervsevne skelner erstatningsansvarsloven mellem de normalt erhvervsaktive, jf. erstatningsansvarslovens §§ 5-7, og dem, som kun i begrænset omfang udnytter deres erhvervsevne til at opnå arbejdsindtægt, jf. erstatningsansvarslovens § 8. §§ 5 - 7 omfatter de personer, som har en årsløn, der kan anvendes til beregning af erhvervsevnetabet. Der er tale om et økonomisk kriterium. § 8 omfatter de personer, som ikke udnytter erhvervsevnen til at skaffe sig en indtægt, det vil sige primært børn, unge under uddannelse og hjemmearbejdende uden løn.

Patientskadeankenævnet finder, at Camilla Lise Nystrøms krav på erstatning for tab af resterhvervsevne skal bedømmes efter erstatningsansvarslovens § 5 - 7, og at hun ikke har lidt noget erhvervsevnetab. Nævnet har lagt vægt på, at det fremgår af oplysningerne i sagen, at hun var førtidspensionist før behandlingsskaden, samt at hun arbejdede som frivillig på et dyrehospital og allerede før patientskaden arbejdede færre timer end tidligere. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at hun ikke har haft ændringer i sin indkomst som følge af patientskaden.

Patientskadeankenævnet finder, at erstatningsansvarslovens § 8 er en undtagelsesbestemmelse, som er rettet mod en lille gruppe, hovedsageligt børn, unge under uddannelse og hjemmearbejdende ægtefæller, og at der ikke er retspraksis, der støtter, at bestemmelsen kan anvendes i et tilfælde som Camilla Lise Nystrøms."

Partsforklaring:

Der er under domsforhandlingen afgivet forklaring af Camilla Nystrøm, der bl.a. har forklaret, at hun arbejdede som ufaglært veterinærsygeplejerske, da hun pådrog sig skaden den 16. november 1998. Arbejdet var ulønnet, men hun foretog sig stort set det samme som en faglært veterinærsygeplejerske (røntgenbilleder, blodprøver, medvirken ved operationer m.v.). Hun har været på samme dyreklinik siden 1989.

Ca. 4 måneder efter skaden begyndte hun igen at arbejde. Hun havde imidlertid problemer med den ene arm og kunne bl.a. ikke løfte hundene og medvirke ved operationer. Hun forsøgte at gennemføre det hende pålagte arbejde, så godt hun kunne. Hendes grundlidelse var på dette tidspunkt nogenlunde i ro.

Indtil april 2000 modtog hun dialysebehandling på Herlev amtssygehus 3 gange om ugen. Hun var på dyreklinikken 2 gange om ugen, men var meget træt på grund af dialysebehandlingen. Hun havde også ledsmerter. Hendes arbejdsindsats var ikke stabil, men hun fortsatte, idet hun håbede at få det bedre og have mulighed for igen at komme op på at arbejde 12 timer ugentlig. Sagsøgeren havde håbet, at hun efter nyretransplantationen i foråret 2000 kunne forøge sit timetal, men bl.a. patientskaden forhindrede imidlertid dette.

Hendes aktuelle problem er især, at hendes arm går i krampe, hvilket forhindrer hende i at fodre og tage store dyr op. Hun har også problemer med sit ene knæ, idet korsbåndet er beskadiget. Hun kan dog cykle med sin kæreste. Hun arbejder for tiden 6 timer om ugen og udfører det arbejde, hun er i stand til. Hun modtager ikke løn, fordi hun som følge af sin sygdom ikke er stabil nok i arbejdet.

Parternes anbringender:

Sagsøgeren har gjort gældende, at Camilla Nystrøm er berettiget til erstatning for erhvervsevnetab beregnet efter erstatningsansvarslovens § 8, idet hun på skadestidspunktet var i besiddelse af en resterhvervsevne. Denne resterhvervsevne ud-

nyttede hun til ikke-indtægtsgivende arbejde, nemlig det ulønnede arbejde på et dyrehospital. Camilla Nystrøm er herved direkte omfattet af personkredsen, som beskrives i ordlyden i § 8, stk. 1. Denne personkreds omfatter efter bestemmelsens forarbejder navnlig børn, unge under uddannelse samt hjemmearbejdende ægtefæller og samlever. Disse 3 personkategorier er imidlertid ikke en udtømmende beskrivelse af personkredsen omfattet af § 8, men kun typeeksempler herpå. Forarbejderne til bestemmelsen eller retspraksis bør ikke føre til en indskrænket afgrænsning af personkredsen, som omfattes af § 8.

Camilla Nystrøms resterhvervsevne var på tidspunktet for behandlingsskaden i rigeligt omfang så meget i behold, at den kan "rumme" en reduktion svarende til yderligere 8%. Mellemsættelse af førtidspension tilkendes, når erhvervsevnen er nedsat med omkring 2/3, således at der efter pensionsmyndighedernes opfattelse på tilkendelsestidspunktet var en resterhvervsevne på omkring 33 1/3 %. Også efter påbegyndt dialysebehandling arbejdede Camilla Nystrøm ca. 8 timer ugentligt, hvilket godtgør en resterhvervsevne på mindst 20 %.

Sagsøgte har gjort gældende, at Camilla Nystrøm på tidspunktet for behandlingsskaden var tilkendt mellemsættelse af førtidspension på grund af sin grundsygdom. Hun har aldrig haft lønnet arbejde, men har siden 1989 haft frivilligt, ulønnet arbejde på et dyrehospital, i mange år ca. 12 timer ugentligt. Siden dialysebehandlingen og behandlingsskaden har hun alene arbejdet ca. 8 timer ugentligt. Hun har således ikke haft tilknytning til arbejdsmarked eller haft udsigt til at opnå lønnet tilknytning til arbejdsmarked. Erstatningsansvarslovens § 8 er en undtagelsesbestemmelse vedrørende beregning af erstatning for erhvervsevnetab, der som hovedregel skal fastsættes efter lovens §§ 5 - 7. § 8 gælder for børn, unge under uddannelse og hjemmearbejdende ægtefæller og samlever. Det fremgår af lovens forarbejder, retspraksis og den juridiske teori, at de 3 nævnte persongrupper ikke blot er eksempler på skadelidte, der omfattes af § 8, men udtømmende afgrænser § 8-personkredsen. Der er ikke valgfrihed mellem udmåling af erhvervsevnetaberstatning efter henholdsvis §§ 5 - 7 og efter § 8.

Biintervenienten, KommuneForsikring A/S, har tilsluttet sig de anbringender, som sagsøgte har gjort gældende.

Landsrettens bemærkninger:

Camilla Nystrøm var på tidspunktet for behandlingsskaden 28 år gammel. Hun var ikke under uddannelse. Hun var ikke hjemmearbejdende ægtefælle/samlever, idet hun boede alene.

Af forarbejderne til erstatningsansvarsloven, jf. navnlig Folketingstidende 1983-84, tillæg A, sp. 75 - 76 og 95 - 96, fremgår, at udgangspunktet for beregning af erstatning for erhvervsevnetab er lovens §§ 5 - 7. For børn, unge under uddannelse og hjemmearbejdende ægtefæller/samlever er der ved § 8 fastsat særlige regler om erstatningsberegningen. Det må efter bemærkningerne til lovforslaget antages, at de ovennævnte persongrupper i bemærkningerne ikke blot er nævnt som eksempler, men som udgangspunkt udtømmende afgrænser § 8-persongruppen.

Da Camilla Lise Nystrøm på tidspunktet for behandlingsskaden hverken var barn, under uddannelse eller hjemmearbejdende ægtefælle/samlever, er hun ved beregning af erhvervsevnetab ikke omfattet af erstatningsansvarslovens § 8.

Under henvisning hertil samt af de af Patientskadeankenævnet i afgørelsen af 12. juni 2001 anførte grunde for så vidt angår § 8 tager landsretten ankenævnets frifindelsespåstand til følge.

Sagsøgte tilkendes sagsomkostninger som bestemt nedenfor. Sagens omkostninger i forhold til biintervenienten, KommuneForsikring A/S, ophæves.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Sagsøgte, Patientskadeankenævnet, frifindes.

I sagsomkostninger skal sagsøgeren Camilla Lise Nystrøms retshjælpsforsikring, subsidiært statskassen betale 15.000 kr. til Patientskadeankenævnet.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsrets kontor, den 26 AUG. 2002

P.j.v.

Heidi Harboe
Kontorfuldmægtig